

Pedagogische begeleiding door de leerkracht van leerling met trauma, fysieke inperking.

De Commissie constateert dat deze verstoorde relatie tussen de leerkracht en de moeder de basis is van de problemen die er nu zijn ontstaan.

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de leerkracht verwijtbaar ten aanzien van (naam leerling) en zijn moeder heeft gehandeld. Er was een verschil in inzicht over de aanpak van (naam leerling), maar dat staat volgens de Commissie niet in de weg dat ouders en school educatieve partners zouden moeten zijn. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid en kan niet alleen bij de school worden gelegd.

Alles overziend constateert de Commissie dat de school niet tekort is geschoten in de begeleiding van (naam leerling). Alle zorg is op school aanwezig en beschikbaar gesteld. De school heeft voldoende duidelijk gemaakt dat zij (naam leerling) met de juiste handvatten had kunnen begeleiden en heeft aangetoond dat het juist, in verhouding, best goed ging met (naam leerling), op school. De directeur heeft gemotiveerd onderbouwd dat het op een school als (naam school) niet mogelijk is om te beloven om nooit gebruik te maken van fysieke inperking. In de schoolgids staat duidelijk beschreven hoe (naam school) handelt in geval van een escalatie. Tevens staat beschreven hoe er gebruik gemaakt wordt van geweldloos verzet.

Gezien de verregaande problematiek die bij de verschillende leerlingen speelt is het zogenaamde fixeren, een middel om de veiligheid voor alle betrokkenen te waarborgen. Dit fysiek ingrijpen behoort volgens de Commissie inderdaad slechts als uiterste middel ingezet te worden en mag nooit een doel zijn.

De Commissie begrijpt dat er zich in de praktijk situaties voordoen waarin fysiek beperkend handelen noodzakelijk is, omdat er een onveilige situatie ontstaat voor de leerling zelf, medeleerlingen, personeelsleden en/of bezoekers.

In het algemeen moet een school moet zich realiseren dat een incident dat leidt tot fysiek optreden ingrijpend kan zijn voor alle betrokkenen (actor(en), direct betrokken leerling(en), medewerker(s) en toeschouwer(s) en kan leiden tot gevoelens van onveiligheid. Het is van belang voldoende aandacht te hebben voor ondersteuning van betrokkenen. Betrokkenen dienen de mogelijkheid te krijgen om terug te kijken op wat er is gebeurd en hun gevoelens te ventileren. De klacht is ongegrond.

Klachtnummer 2019/102

ADVIES

Aan:

Het bevoegd gezag van de *scholen (hierna te noemen: het bevoegd gezag),
inzake de klacht van *, moeder van (naam zoon) , hierna te noemen: klaagster).

I. Het verloop van de procedure

Bij e-mail van 10 mei 2019 heeft klagster een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) tegen basisschool * en de daar werkzame leerkracht *.

In eerste instantie heeft het secretariaat contact opgenomen om te bespreken of de klacht alsnog op niveau van het bestuur behandeld kon worden.

Klaagster heeft er echter voor gekozen de klacht door de Commissie te laten behandelen.

Op 3 juni 2019 heeft de Commissie de reactie van het bevoegd gezag ontvangen, wat op 6 juni 2019 is aangevuld.

Op 18 juni 2019 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Amsterdam, alwaar klagster, bijgestaan door een vriendin is verschenen. Namens de school en het bevoegd gezag waren de heer * en de heer *(bestuurder) aanwezig.

II. Standpunt klagster

Klaagster is niet tevreden over de begeleiding en zorg voor (naam leerling) op de school.

(naam leerling) is in 2016 op (naam school) gestart voor een paar uurtjes per dag. Na opgelopen trauma heeft hij EMDR therapie gehad bij *. Vanaf september 2018 is er een gevoel van onveiligheid bij (naam leerling) ontstaan: hij vertoont een terugval in gedrag.

Klaagster geeft aan dat leerkracht (naam leerling) psychisch en lichamelijk heeft mishandeld. (naam leerling) is daardoor opnieuw getraumatiseerd, waardoor hij nu niet meer naar school kan.

Er zijn verschillende gesprekken geweest met de directeur, de bestuurder en de schoolpsycholoog.

De school lost het probleem echter niet op en komt gemaakte afspraken niet na. Klaagster geeft aan dat de school geen beschikbare extra middelen heeft ingezet, waardoor er een leerachterstand is ontstaan. Daarnaast is er volgens klagster geen sprake van een individueel handlingsplan.

Volgens klagster moet de leerkracht leren zijn emoties te beheersen. Zij stelt dat de verkeerde aanpak van de leerkracht zorgt voor de slechte manier waarop haar zoon nu functioneert.

Hij kreeg straf in plaats van steun, daarbij werkt het fysiek inperken van (naam leerling) averechts.

Tevens stelt ze de school aansprakelijk voor de door haar gemaakte onkosten.

III. Standpunt van de school en het bevoegd gezag

Samengevat luidt het verweer namens de school en het bevoegd gezag (bevoegd gezag) als volgt; (naam leerling) is een zwaar getraumatiseerde jongen. Zijn stressniveau is hoog. Hij heeft het heel moeilijk in het schoolsysteem. Hij heeft bij * EMDR therapie gehad. Vervolgens is hij gestart op (naam school).

(naam school) is een zeer gespecialiseerde vorm van onderwijs waar behalve onderwijsgevenden zo'n 10 FTE aan zorgmedewerkers is aangesteld. Dit maakt de school bij uitstek geschikt voor kinderen en (gezinnen) met traumatische ervaringen en andere vormen van psychiatrische problemen.

Ondanks dat lukt niet altijd alles en zijn ouders het niet altijd eens met de gevolgde werkwijze.

In november heeft klagster zich tot de directeur gericht om haar onvrede over de gang van zaken uit te spreken. Er zijn maatschappelijk werkers, psychologen en een mediator ingezet om de verhoudingen met klagster goed te krijgen. Dit is in wisselende mate gelukt.

Met (naam leerling) is het volgens de eigen observatie van de school juist beter gegaan dan in eerdere jaren. Op het moment van indienen van de klacht ging (naam leerling) 2 middagen niet naar school en waren er gesprekken over de opvang van die 2 middagen. De onderliggende psychiatrische problematiek bij (naam leerling) zorgt door de schooljaren heen voor onveilig en verstoring gedrag en dat vraagt geduld en kunde van de leerkracht. Daar waar hij in de groep niet meer hanteerbaar was heeft de leerkracht BBE (bemiddeling bij escalatie) ingeroepen. De BBE heeft de rol leerlingen

buiten de klas te begeleiden naar gedrag dat functioneren in de klas weer mogelijk maakt. Doordat (naam leerling) agressief en aanvallend in zijn gedrag kan zijn wordt hij voor ieders veiligheid vroeg fysiek ingeperkt. De school werkt in de basis vanuit het principe van geweldloos verzet. In de visie van de school is fysiek inperken niet wenselijk en kan niet anders dienen als doel om de veiligheid te herstellen.

Alle teamleden zijn getraind om dit op correcte wijze uit te voeren. Voor (naam leerling) is specifiek nog ingezet op agressie regulatietraining.

De directeur herkent zich niet in het beeld dat wordt geschetst van de leerkracht. De leerkracht is ervaren en heeft zuiver gehandeld volgens het beleid van de school. Klaagster is op basis van de verhalen waar (naam leerling) mee thuis kwam de leerkracht blijven beschuldigen en aanvallen. De dagelijkse begeleiding van de docent is geobserveerd en de conclusie uit observatie is dat geen redenen naar voren gekomen zijn die de beschuldigingen aan het adres van de leerkracht rechtvaardigen.

De verhouding tussen de moeder en de betrokken leerkracht is moeilijk. De school heeft getracht door inzet van jeugdmaatschappelijk werk de relatie leerkracht-ouder te ondersteunen. Dit is helaas niet gelukt. De basisveiligheid die er zou moeten zijn tussen de leerling en de leerkracht is niet in balans. Volgens de school wordt de begeleiding thuis niet op goede wijze ingevuld en daardoor ontstaat er een verstoring van de verhoudingen.

Op 10 april is er een multidisciplinair overleg geweest met de moeder, gezinsbegeleider, jeugdmaatschappelijk werk en de schoolpsycholoog, waar afspraken zijn gemaakt, waar moeder in het bijzijn van de gezinsbegeleider mee in kon stemmen.

De afspraken zijn vervolgens niet tot stand gekomen, omdat moeder eiste dat (naam leerling) in een andere klas geplaatst zou worden met een andere leerkracht. De school kon niet op deze eis ingaan en vervolgens is (naam leerling) thuisgehouden.

Er is een VO advies en er is ondersteuning in het zoeken naar een VO school. Daarbij onderhoudt de school vanuit haar zorgplicht contact met leerlicht, samenwerkingsverband en de gezinsbegeleider om het beste voor (naam leerling) te doen.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie kan geen aannemelijke verklaring vinden voor de verstoorde relatie tussen moeder en de leerkracht, anders dan de gemotiveerde uitleg van de school in samenhang met de thuissituatie. De Commissie constateert wel dat deze verstoorde relatie tussen de leerkracht en de moeder de basis is van de problemen die er nu zijn ontstaan.

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de leerkracht verwijtbaar ten aanzien van (naam leerling) en zijn moeder heeft gehandeld. Er was een verschil in inzicht over de aanpak van (naam leerling), maar dat staat volgens de Commissie niet in de weg dat ouders en school educatieve partners zouden moeten zijn. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid en kan niet alleen bij de school worden gelegd.

Ook van ouders wordt verwacht om zich in te spannen voor een optimale relatie tussen de leerkracht, de ouders en de leerling.

Met betrekking tot de begeleiding is er sprake van een verschil van inzicht. Klaagster heeft verwachtingen van de begeleiding door de school, waarvan de Commissie constateert dat deze verwachtingen bij een kind met deze vergaande problematiek niet realistisch zijn. Moeder wil dat de school zich focust op de leervermogens van (naam leerling). De school geeft daar tegenover aan dat het gedrag van (naam leerling) hem in de weg staat om zijn leervermogens op de juiste manier in te zetten. Hij moet daar dus eerst verder op begeleid worden alvorens hij in staat is tot leren. De therapie die (naam leerling) volgde was daar een belangrijk onderdeel van. Helaas bleek de combinatie van therapie en school te zwaar voor (naam leerling), waardoor de therapie voortijdig is gestopt. Achteraf bezien was het volgens de school beter geweest om eerst de therapie af te ronden alvorens met school was gestart.

De school heeft naar oordeel van de Commissie voldoende gemotiveerd aangegeven welke begeleiding er is ingezet en welke keuzes zij heeft gemaakt.

Moeder daarentegen twijfelt erover of Pionier wel de juiste plek voor (naam leerling) is. De Commissie stelt vast dat op basis van het systeem, met alle zorg die zij beschikingsvrij kan inroepen, (naam school) de meest geëigende plek is voor een jongen met problematiek als (naam leerling). Er zullen weinig andere scholen zijn die deze mate van zorg kunnen bieden.

Alles overziend constateert de Commissie dat de school niet tekort is geschoten in de begeleiding van (naam leerling). Alle zorg is op school aanwezig en beschikbaar gesteld. De school heeft voldoende duidelijk gemaakt dat zij (naam leerling) met de juiste handvatten had kunnen begeleiden en heeft aangetoond dat het juist, in verhouding, best goed ging met (naam leerling), op school. Tijdens de zitting heeft klagster aangegeven dat de docent niet openstond om met haar te praten over het G-schema (Gebeurtenis Gedachten Gevoelens Gedrag Gevolgen) dat volgens de externe begeleider bij (naam leerling) toegepast zou moeten worden. Fysiek inperken zou de problematiek van (naam leerling) juist verergeren. Het G-schema is een hulpmiddel dat gebruikt kan worden om erachter te komen welke (onbewuste of automatische) gedachten ertoe leiden dat een bepaalde gebeurtenis bepaalde gevoelens bij je wakker roept. Deze gevoelens leiden tot bepaald gedrag en dat gedrag leidt weer tot bepaalde gevolgen.

De directeur heeft gemotiveerd onderbouwd dat het op een school als (naam school) niet mogelijk is om te beloven om nooit gebruik te maken van fysieke inperking. In de schoolgids staat duidelijk beschreven hoe (naam school) handelt in geval van een escalatie. Tevens staat beschreven hoe er gebruik gemaakt wordt van geweldloos verzet.

Gezien de verregaande problematiek die bij de verschillende leerlingen speelt is het zogenaamde fixeren, een middel om de veiligheid voor alle betrokkenen te waarborgen. Dit fysiek ingrijpen behoort volgens de Commissie inderdaad slechts als uiterste middel ingezet te worden en mag nooit een doel zijn.

De Commissie begrijpt dat er zich in de praktijk situaties voordoen waarin fysiek beperkend handelen noodzakelijk is, omdat er een onveilige situatie ontstaat voor de leerling zelf, medeleerlingen, personeelsleden en/of bezoekers.

*In het algemeen moet een school moet zich realiseren dat een *incident dat leidt tot fysiek optreden ingrijpend kan zijn voor alle betrokkenen (actor(en), direct betrokken leerling(en), medewerker(s) en toeschouwer(s) en kan leiden tot gevoelens van onveiligheid. Het is van belang voldoende aandacht te hebben voor ondersteuning van betrokkenen. Betrokkenen dienen de mogelijkheid te krijgen om terug te kijken op wat er is gebeurd en hun gevoelens te ventileren.**

Tenslotte bezit de Commissie niet de bevoegdheid om zich uit te spreken over een veroordeling in de kosten of het toekennen van een schadevergoeding. Daarvoor zal klagster een beroep moeten doen op de burgerlijke rechter.

V. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht

Verklaart de klacht met betrekking tot de onkosten die klagster heeft gemaakt niet ontvankelijk en voor het overige ongegrond.

VI. Advies aan bevoegd gezag

Adviseert het bevoegd gezag om incidenten met betrekken dat het lichamelijk inperken van leerlingen duidelijk met ouders te bespreken en met betrokkenen te evalueren.

Aldus gegeven op 18 juni 2019 door mr. Joh. C. Westmaas, voorzitter, alsmede door drs. J. van Tongeren en drs. E. van Seventer-Timman als leden, in tegenwoordigheid van

mr. A.C. Gröllers als secretaris.